

ประโยค ๑-๒

แปล มครเป็นไทย

สอบ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ตัมทิวสํ สตุถา ปจจุสสมเย โลกํ โอโโลเกนุโต ตัม กสกํ
 อตุตโน ฌาณชาลสฺส อนฺโต ปวิฏฺฐํ ทิสฺวา "กิณฺณุ โข ภวิสฺสตีติ
 อุปฺปาทาเรณฺโต อิทํ อทฺทส "อัยํ กสโก ปาโตว กสิตุํ คมิสฺสติ,
 ฌณฺทสาณิกายํ โจรานํ อนฺนปทํ คนฺตฺวา สหสฺสตุถวิกํ ตสฺส เขตฺเต ทิสฺวา
 เอตํ คณฺหิสฺสณฺติ, มํ จเปตฺวา ตสฺส อณฺโณ สกฺขิ นาม น ภวิสฺสติ;
 โสตาปตฺติมคฺคสฺส อุปนิสฺสโยปิสฺส อตุถิ, ตตฺถ มยา คนฺตุํ วฏฺฏตีติ ฯ
 โสปี กสโก ปาโตว กสิตุํ คโต ฯ สตุถา อานนฺทเถเรณ ปจฺจาสมเณน
 ตตฺถ อคฺมาสี ฯ กสโก สตุถารํ ทิสฺวา คนฺตฺวา ภควนฺตํ วณฺทิตฺวา ปฺน
 กสิตุํ อารภิ ฯ สตุถา เตนฺ สทฺธี กิณฺจิ อวตฺวา สหสฺสตุถวิกาย
 ปตฺติฏฺฐานํ คนฺตฺวา ตัม ทิสฺวา อานนฺทเถเร อห "ปสฺส อานนฺท
 อาสีวโสตีติ ฯ "ปสฺสामी ภนฺเต โฆรวโสตีติ ฯ กสโก ตัม กถํ สุตฺวา "มม
 เวลาย วา อเวลาย วา จรณฺฏฺฐานเมตํ, อาสีวโส กิเรตฺถ อตุถิตฺติ จินฺเตตฺ
 วา, สตุถริ เอตฺถกํ วตฺวา ปกฺกนฺเต, "มาเรสฺสามิ นนฺติ ปโตทยญฺจ
 อาทาย คโต สหสฺสตุถวิกํ ทิสฺวา "อิมํ สนฺธาย สตุถารา กถิตํ
 ภวิสฺสตีติ ตัม อาทาย นินฺตฺโต อพฺยตฺตตฺตาย ตัม เอกมณฺเฑ จเปตฺวา ปิสุนา
 ปฏิจฺจาทตฺวา ปฺน กสิตุํ อารภิ ฯ มนฺุสฺสาปิ วิภาตาย รตฺติยา, เกเห
 โจรเห กตฺกมฺมํ ทิสฺวา ปทานุปทํ คจฺจนฺตา ตัม เขตฺตํ คนฺตฺวา ตตฺถ
 โจรเห ฌณฺทสฺส ภาชิตฺฏฺฐานํ ทิสฺวา กสกกสฺส ปทวณฺฑํ อทฺทสํสุ ฯ
 เต ตสฺส ปทานุสาเรณ คนฺตฺวา ฌวิกาย จปิตฺฏฺฐานํ ทิสฺวา ปิสุํ วิยฺหิตฺวา
 ฌวิกํ อาทาย "ตฺวํ เกหํ วิลฺมปีตฺวา เขตฺตํ กสมานโณ วิย วิจรสีติ
 ตฺชเชตฺวา ทณฺเฑน โปเถตฺวา เนตฺวา รณฺโณ ทสฺสยีสฺสุ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ราชชา ตัม ปวตฺตี สุตฺวา ตสฺส วธฺ อานาเปสิ ฯ ราชปฺริสา ตัม
 ปจฺฉาพาหุํ พนฺธิตฺวา กสาหิ ตาเลนฺตา อาฆาตํ นยีสฺว ฯ โส กสาหิ
 ตาถียมาโน อณฺณํ กิณฺจิ อวตฺวา เอวํ วทฺนฺโต กจฺฉติ ฯ อถ นํ
 ราชปฺริสา "สตฺถุ เจว อานนฺตฺเถรสฺส จ กถํ กเถสิ, กิณฺนามตฺนติ
 ปุจฺฉิตฺวา, "ราชานํ ทฏฺฐํ ลภมาโน กเถสฺสามิติ วุตฺเต, รณฺโณ สนฺติกํ
 เนตฺวา รณฺโณ ตัม ปวตฺตี กถยีสฺว ฯ อถ นํ ราชชา "กสฺมา เอวํ กเถสีติ
 ปุจฺฉิ ฯ โสปี "นาหํ เทว โจโรติ วตฺวา กสนตฺถาย นิภฺชนตฺกาลโต
 ปฏฺจาย สพฺพํ ตัม ปวตฺตี รณฺโณ อจฺฉิ กจฺฉิ ฯ ราชชา ตสฺส กถํ สุตฺวา
 "อโย ภณฺเ โลเก อคฺคปฺกคฺลํ สตฺถารํ สกฺขี อปฺปิสฺติ, น ยุตฺตํ เอตฺสฺส
 โทสํ อาโรเปตฺุ, อหเมตฺถ กตฺตพฺพํ ชานิสฺสามิติ ตัม อาทาย สายณฺหสมเย
 สตฺถุ สนฺติกํ คนฺตฺวา สตฺถารํ ปุจฺฉิ "ภควา กจฺฉิ ตุมฺहे อานนฺตฺเถเรน
 สทฺธิ เอตฺสฺส กสฺกสฺส กสนญฺจานํ คตฺวาติ ฯ "อาม มหาราชชาติ ฯ

เฉลย ประโยค ๑-๒

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ในวันนั้น อ.พระศาสดา ทรงตรวจดูอยู่ ซึ่งโลก ในสมัยเป็นที่
 ขจัดเฉพาะซึ่งมิด ทรงเห็นแล้ว ซึ่งชวานา นั้น ผู้เข้าไปแล้ว ในภายใน
 แห่งข่ายคือพระญาณ ของพระองค์ ทรงใคร่ครวญอยู่ ว่า อ.เหตุ อะไร
 หนอแล จักมี ดังนี้ ได้ทรงเห็นแล้ว ซึ่งเหตุ นี้ ว่า อ.ชวานา นี้ จักไป
 เพื่ออันใด แต่เข้าเทียว แม้ อ.เจ้าของแห่งกัณฐะ ท. ไปแล้ว สู่ที่ อันเป็นไปตาม
 ซึ่งรอยเท้า ของโจร ท. เห็นแล้ว ซึ่งถูงอันเต็มแล้วด้วยพินแห่งทรัพย์ ในนา
 ของชวานา นั้น จักจับ ซึ่งชวานา นั้น อ.บุคคล อื่น เว้น ซึ่งเรา ชื่อว่า
 เป็นพยาน ของชวานา นั้น จักไม่มี^{*} แม้ อ.ธรรมอันเป็นอุปนิสัยแห่ง
 โสคาปัตติมรรค ของชวานา นั้น มีอยู่^๒ อ.อันอันเรา ไปในที่ นั้น ย่อมควร
 ดังนี้ ๑ อ.ชวานา แม้นั้น ไปแล้ว เพื่ออันใด แต่เข้าเทียว ๑ อ.พระศาสดา
 ได้เสด็จไปแล้ว ในที่ นั้น ด้วยทั้งพระเถระชื่อว่าอานนท์ ผู้เป็นปัจฉาสมณะ^๓ ๑
 อ.ชวานา เห็นแล้ว ซึ่งพระศาสดา ไปแล้ว ถวายบังคมแล้ว ซึ่งพระผู้มี
 พระภาคเจ้า เริ่มแล้ว เพื่ออันใด อีก ๑ อ.พระศาสดาไม่ตรัสแล้ว
 ซึ่งพระคำรัส อะไร ๑ กับด้วยชวานา นั้น เสด็จไปแล้ว สู่ที่แห่งถูงอันเต็ม
 แล้วด้วยพินแห่งทรัพย์ตกไปแล้ว ทอดพระเนตรแล้ว ซึ่งถูงอันเต็มแล้วด้วย
 พินแห่งทรัพย์ นั้น ตรัสแล้ว ว่า คู่ก่อนอานนท์ อ.เธอ จงดู อ.อสรพิช ดังนี้
 กะพระเถระชื่อว่าอานนท์ ๑ อ.พระเถระชื่อว่าอานนท์ กราบทูลแล้ว ว่า
 ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ.ข้าพระองค์ ย่อมเห็น อ.อสรพิช ตัวมีพิษอันร้าย
 ดังนี้ ๑ อ.ชวานา ฟังแล้ว ซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าว นั้น คิดแล้ว ว่า อ.ที่นั่น
 เป็นที่เป็นที่เทียวไป ในเวลา หรือ หรือว่า ในสมัยมิใช่เวลา ของเราย่อมเป็น

* อีกนัยหนึ่ง ชื่อ อ.พยานอื่น ของชวานานั้น เว้นซึ่งเรา จักไม่มี ๑ (หรือ) ชื่อ อ.พยานอื่น จักไม่มี
 แก่ชวานานั้น เว้นซึ่งเรา ๑

^๒ หรือจะแปลว่า แม้ อ.ธรรมอันเป็นอุปนิสัย แห่งโสคาปัตติมรรค มีอยู่ แก่ชวานานั้น ๑

^๓ อีกนัยหนึ่ง อ.พระศาสดา ได้เสด็จไปแล้ว ในที่นั้น กับด้วยพระเถระชื่อว่าอานนท์ ผู้เป็นปัจฉาสมณะ ๑

ได้ยินว่า อ.อสรพิษ มีอยู่ ในที่ นี้ ดังนี้ ครั้นเมื่อพระศาสดาตรัสแล้ว ซึ่งพระดำรัส อันมีประมาณเท่านี้ เสด็จหลีกไปแล้ว ถือเอาแล้วซึ่งค้ำ แห้งปลูก ไปแล้ว ด้วยอันคิด ว่า อ.เรา ยังอสรพิษ นั้น จักให้ตาย ดังนี้ เห็นแล้ว ซึ่งอุณอันเต็มแล้วด้วยพินแห่งทรัพย์ คิดแล้ว ว่า อ.พระดำรัสนั้น เป็นพระดำรัสอันพระศาสดาตรัสแล้ว ทรงหมายเอา ซึ่งอุณอันเต็มแล้วด้วยพิน แห่งทรัพย์ นี้ จักเป็น ดังนี้ ถือเอาแล้ว ซึ่งอุณอันเต็มแล้วด้วยพินแห่งทรัพย์ นั้น กลับแล้ว วางไว้แล้วซึ่งอุณอันเต็มแล้วด้วยพินแห่งทรัพย์ นั้น ณ ที่สุดส่วน ข้างหนึ่ง เพราะความที่แห่งตนเป็นคนไม่ฉลาด กลับแล้ว ด้วยดิรวัน เริ่มแล้ว เพื่ออันใด อีก ๆ แม้ อ.มนุษย์ ท. ครั้นเมื่อราตรี สว่างแล้ว เห็นแล้ว ซึ่งกรรม อันโจร ท. กระทำแล้ว ในเรือน ไปอยู่ สู่ที่ มีรอยเท้า และรอยเท้าตาม ไปแล้ว ส่วนนั้น เห็นแล้ว ซึ่งที่แห่งสิ่งของ อันโจร ท. แบ่งกันแล้ว ในที่ นั้น ได้เห็นแล้ว ซึ่งรอยเท้า ของชวานา ๆ อ.มนุษย์ ท. เหล่านั้น ไปแล้ว ตามแนวแห่งรอยเท้าของชวานา นั้น เห็นแล้ว ซึ่งที่แห่งอุณ อันชวานาวางไว้แล้ว คู้แล้ว ซึ่งดิรวัน ถือเอาแล้ว ซึ่งอุณ คุกคามแล้ว ว่า อ.เจ้า ปล้นแล้ว ซึ่งเรือน เป็นราวกะว่าไถอยู่ ซึ่งนา เป็น ย่อมเทียวไป ดังนี้ โบายแล้ว ด้วยท่อนไม้ นำไปแล้ว แสดงแล้ว แก่พระราชา ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระราชาทรงสดับความเป็นไปนั้นแล้ว จึงรับสั่งให้ประหารชีวิต ชวานานั้น ๆ พวกราชบุรุษมัดชวานานั้นให้มีแขนไพล่หลัง เชี่ยนด้วยหวาย นำไปสู่ตะแลงแกงแล้ว ฯ ชวานานั้นถูกราชบุรุษเชี่ยนด้วยหวาย ไม่พูดคำ อะไร ๆ อื่น เดินพูดไปอยู่อย่างนี้ ฯ ครั้งนั้น พวกราชบุรุษถามเขาว่า แกกล่าว ถ้อยคำของสมเด็จพระบรมศาสดาและพระอานนท์เถระเท่านั้น นี่ชื่ออะไร เมื่อชวานาตอบว่า เราเมื่อได้เฝ้าพระราชาจึงจักบอก จึงนำไปสู่สำนักของ พระราชา กราบทูลความเป็นไปนั้นแด่พระราชาแล้ว ฯ ลำดับนั้น พระราชา ตรัสถามชวานานั้นว่า เพราะเหตุไร เจ้าจึงกล่าวอย่างนี้ ฯ แม้ชวานานั้น กราบทูลว่า ข้าแต่สมมติเทพ ข้าพระองค์ไม่ใช่โจร แล้วก็กราบทูลเรื่องนั้น

ทั้งหมดแต่พระราช จำเดิมแต่กาลที่ตนออกไปเพื่อต้องการจะไถนา ฯ
 พระราชทรงสดับถ้อยคำของชวานานี้แล้ว ตรัสว่า พนาย ชวานานี้อ้างเอา
 สมเด็จพระบรมศาสดาผู้เป็นบุคคลเลิศในโลกเป็นพยาน เรา จะยกโทษ
 แก่ชวานา นี้ยังไม่สมควร เราจักรู้สิ่งที่ควรกระทำในเรื่องนี้ ดังนี้แล้ว ทรงพา
 ชวานานี้ไปยังสำนักของสมเด็จพระบรมศาสดาในเวลาเย็น ทูลถามสมเด็จพระ
 บรมศาสดาว่า ข้าแต่สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์เสด็จไปสู่ที่
 ไถนาของชวานานี้ กับพระอนนทเถระ แลหรือ ฯ สมเด็จพระบรมศาสดา
 ตรัสตอบว่า ขอถวายพระพร มหาบพิตร ฯ